

PROJE 1

Egemen Çakır

Kocaeli Bilgisayar Mühendisliği
Email: cakiregemen0@gmail.com

I. GİRİŞ

Bu projende, belirli kurallara göre hareket eden bir robotun önündeki engelleri aşarak istenen hedefe ulaşmasını sağlayan bir oyun tasarlanması beklenmektedir. Oyunda iki adet problemin çözülmesi gerekmektedir. Problemlerin çözümü için nesneye yönelik programlama ve veri yapıları bilgilerinin kullanılması beklenmektedir. Bu projenin amacı proje gerçekleştirmesi ile öğrencilerin nesneye yönelik programlama ve veri yapıları bilgisinin pekiştirilmesi ve problem çözme becerisinin gelişimi amaçlamaktadır. Ayrıca verilen iki problem:

- Problem 1: Bu problemde sizden robotu ızgara (grid) üzerinde verilen hedefe engellere takılmadan en kısa sürede ve en kısa yoldan ulaştırmanızı beklenmektedir. Robotu tüm ızgarayı değil, yalnızca gerekli yolları gezerek hedefe ulaşmasını sağlamalısınız. Adım 1: Gerekli boyutlarda karesel bir ızgara alanı oluşturmanız gerekmektedir. Adım 2: ızgara üzerine engeller ve duvarlar yerleştirilmelidir. ızgara boyutu, engel sayısı ve engellerin konum bilgileri içeriği matris biçimindeki bir text dosyasından alınacaktır. Bu text dosyasına önceden verilecek bir url adresinden (e-destek üzerinden paylaşılabilecek) uygulama çalıştırıldığında otomatik olarak erişilerek dosyadaki tasarıma göre ızgara ve engel yapısı oluşturulacaktır. Engeller birbirinden farklı tipteki nesnelerden oluşabilir. (Verilecek text dosyasındaki 0 değeri engelsiz yollara; 1, 2, 3 değerleri ise üç farklı tipteki nesne için engelleri temsil edecektir. Birbirinden farklı sayıda karesel alan işgal eden bu üç engel nesnesinden 1 değerli nesne yalnızca 1 karelik alan 2 değerine sahip nesneler yanyana 2 kare içeren maksimum 2x2'lik; 3 değerine sahip nesneler ise yan yana 3 kare içeren maksimum 3x3'lük kare alana Şekil 1'deki gibi yerleştirilecektir.) Adım 3: Robotun başlangıç ve hedef noktaları ızgara üzerindeki uygun (engel veya duvar içermeyen) karelere rastgele belirlenmelidir. Robot başlangıçta tüm ızgara dünyasını bilmemelidir, sadece bir adım sonraki kareleri görebilmelidir. Her adımda robotun öğrenmediği kareler bulutlu (kapalı) olarak gösterilmeli, öğrenilen kareler ise açılarak ilgili karelerde bulunan nesneye göre (engel, duvar, yol, vs.) belirtilmelidir. Adım 4: Tüm bu bilgiler doğrultusunda, robotun hedefe en kısa sürede ulaşabileceği en kısa yol, adım adım ızgara üzerinde gösterilmelidir. Robotun daha önce geçtiği yerler belli olacak şekilde her adımda yol üzerinde iz bırakması gerekmektedir. Hedefe ulaşıldığında ise

başlangıç noktasından hedef konuma giden robota göre en kısa yol ızgara üzerinde ayrıca çizdirilmelidir. Geçen toplam süre (sn cinsinden) ve kaç kare üzerinden geçildiği bilgileri ekranda gösterilmelidir.

- Problem 2: Bu problemde sizden robotu labirentteki çıkış noktasına ulaştırmanızı beklenmektedir. Adım 1: Kullanıcı tarafından istenilen boyutlarda bir ızgara oluşturmanız gerekmektedir. Adım 2: ızgara üzerine 1 nolu tipte engeller yerleştirilerek labirent oluşturulmalıdır. Labirent içerisinde mutlaka çıkışa ulaşamayan yollar bulunmalıdır. Adım 3: Labirentin giriş ve çıkış noktaları dörtgen ızgaranın herhangi çapraz 2 köşesi olarak belirlenmelidir. Robot başlangıçta labirenti bilmemelidir. Labirentte yanlış girilen bir yol algılandığında robotun doğru olarak tespit ettiği en son konuma giderek buradan itibaren yol aramaya devam etmesi gerekmektedir. Adım 4: Tüm bu bilgiler doğrultusunda, robotun çıkışa ulaşmak için izlediği yol adım adım ızgara üzerinde gösterilmelidir. Her adımda robotun daha önce geçtiği yollar üzerinde iz bırakması gerekmektedir. Robot hedefe ulaştığında giriş noktasından çıkış noktasına giden yol ızgara üzerinde çizilmelidir. Geçen toplam süre (sn cinsinden), kaç kare üzerinden geçildiği bilgileri ekranda gösterilmelidir.

Bu proje javadan dosyadan veri alma ve işleme işlemlerini geliştirme açısından önemli ayrıca bu proje veri yapılarını daha fazla aşına olmamızı ve daha iyi kavramamızı sağlayıp yukarıdaki problemleri ve adımlarını gerçekleştirebilmeyi sağlaması açısından önemlidir. Bu projeyi java dilinde yazdım. Birçok sınıf kullandım, sınıflarda kapsülleme, miras alma gibi birçok yöntem kullandım. Ayrıca soy ağacını görsel bir şekilde gösterebilmek için swing'i ve birçok yararlı kütüphane kullandım.

II. ADIMLAR

Adım 1

İlk adım olarak bir main sınıfı oluşturdum ve bu sınıfa JFrame'i extends ettim. Daha sonra başlık için bir JLabel ekledim ve başlığı verdi daha sonra iki adet buton koydum. Bu butonlar iki problem için ayrı ayrı pencereler açmak için kullandım. Bu butonlar için iki class açtım biri problem 1 için P1 diğeri ise P2. Her iki butona action verip bastığımda problem 1 veya problem 2 penceresine gidip main pencereyi gizledim.

Adım 2

Bu adımda gerekli olan Uygulama , Robot, Izgara ,Engel sınıflarını oluşturdum fakat ileriki adımlarda bunları dolduracağım.Bundan sonra P1 sınıfını dizayn etmeye başladım.Pencerenin sağına adım sayısını ,süreyi ve minimum adım sayısını göstereceğim JLabellerimi alt alta koydum ayrıca bunların altına beş buton koydum . Bu butonlardan biri main pencereye dönmek için kullanacağım , birini genel ızgara şemasını göstermek için ,birini simüle için birini ızgara değiştirmek için ve en sonda robotu adım adım hareket ettirmek için kullanacağım.Ana pencereye dönmek için kullanacağım butonun içinde main classının nesnesini oluşturdum ve P1'in setVisibil'ını false olarak ayarladım.

Adım 3

Labirent yapısını ve bu ızgaraların arasında geçiş yapmak için "yapı" butonunun action kısmını yazmaya başladım.Öncelikle url den yapının bilgilerini çekmek ve inşa etmek için iki metot yazdım.Bunlar:

- read metodu:İki parametre alıyor bunlar String ve Izgara adında degerler.Bu fonksiyon Url den verileri satır satır alıp Izgara sınıfında bulunan bir ArrayListe ekliyor.
- build metodu:İki parametre alıyor bu deger Izgara degeridir.Bu metot iç içe for döngüleri ile read metodundan elde ettiğim ArrayList degerlerini char dizisine çevirip yol ya da engel olmasına göre Izgara sınıfında bulunan engel , seem ,visited gibi özellikleri ayarlar.

Bu butona tıklanma durumuna göre bir if yapısı oluşturdum.Bu if içinde ilk önce daha önce P1 içinde tanımladığım Izgara nesnesini kullanarak read ve build metotlarını kullanarak bir Izgara tipinde iki boyutlu dizi elde ettim.Daha sonra ızgaraya engelleri eklemek için Engel sınıfında 3 metot ve ayrıca EngelT1,EngelT2 ve EngelT3 adında sınıflar oluşturdum.Bunlar:

- engelAlan1 metodu:Bu metot parametre olarak bir Izgara dizisi alıyor ve bu ızgara içinde engelDegeri 1 olanları Engel sınıfında yer alan bir ArrayListe ekler.
- engelAlan2 metodu:Bu metot parametre olarak bir Izgara dizisi alıyor ve bu ızgara içinde engelDegeri 2 olanları Engel sınıfında yer alan bir ArrayListe ekler.
- engelAlan3 metodu:Bu metot parametre olarak bir Izgara dizisi alıyor ve bu ızgara içinde engelDegeri 3 olanları Engel sınıfında yer alan bir ArrayListe ekler.
- EngelT1 classı : Bu sınıfta model adındaki metot daha önce engel sınıfından depoladığımız ArrayListi parametre olarak alır ve bir foreach ile engelDegeri 1 olan ızgaraların engel özelliğine EngelT1 nesnesi ekler ve engelOn özelliğini true olarak ayarlar.
- EngelT2 classı:Bu sınıfta model adındaki metot daha önce engel sınıfından depoladığımız ArrayListi parametre olarak alır ve bir foreach ile engelDegeri 2 olan ızgaraların engel özelliğine EngelT2 nesnesi ekler fakat burada ekleme işlemi farklı modeller için 4 farklı if yapısı ile farklı konumlarda yerleştirir.
- EngelT3 classı:Bu sınıfta model adındaki metot daha önce engel sınıfından depoladığımız ArrayListi parametre

olarak alır ve bir foreach ile engelDegeri 3 olan ızgaraların engel özelliğine EngelT3 nesnesi ekler fakat burada ekleme işlemi farklı modeller için 5 farklı if yapısı ile farklı konumlarda yerleştirir.

, bu sınıfları ve metotları kullanarak Izgara dizisindeki her bir ızgaranın genel özellikleri tanımlandı ve bir iç içe for ile ekrandaki panele bu Izgara elemanlarını ekledim ve genel bir yapı oluşturmuş oldum.Aynısını else durumu için yaptım.

Adım 4

Bu aşamada programın herhangi bir anında genel yapıyı görmek için koyduğum butonun action kısmını yazmaya başladım.Burada bir if yapısı var if eger gerçekleşirse genel yapı gözükür.Bu if yapısı içinde iç içe for döngüsü var burada en iç for da eger başlangıç ve bitiş noktaları ise rengini pembe yapar değilse engelDegerine göre farklı icon ve renk verdim.Eger genel görünümü kapatmak için rengi ve iconu null degerleri vererek gizledim.

Adım 5

Izgara yapısını oluşturduğum için artık robotun adım adım gitmesi için çalıştır adlı butonun actionı yazdım burada P1 de daha önce tanımladığım Timer ile her 1 sn de P1 in içindeki actionını çalıştırdım.Bu çalıştır butonunda timerı başlatmak ve durdurmak için bir koşul yapısında timer.start() else durumunda timer.stop() kodları yer aldıldı.Bu timerın çağırdığı action içinde ilk önce eger daha önce simule çalışmışsa bir iç içe for ile ızgaranın renk,visible,seem ve icon gibi özelliklerini false ya da null yaptım.Diğer if koşulu ise çıkış ızgarasının visited degeri true olduğunda robotun içindeki finis özelliğine ekledim daha sonra JOptionPane ile kullanıcıya çıkışa ulaştığını ve adım sayısını gösterdim.Aynı şekilde JOptionPane ile kısa yolu isteyip istemediğini sordum eger kullanıcı YES derse ekranda kısa yol farklı bir renkle gösterilir.Bu kısa yolu ise Robot sınıfında yer alan shortestPath metodu ile buldum ve renklendirdim.Bu metod:

- shortestPath metodu:Bu metot parametre olarak bir Izgara dizisi alıyor ve içinde Queue yapısını kullandım.Bu metodun macı Breath First Search ve Dijkstra karışımı bir algoritma ile başlangıç noktasından taki bitiş noktasına ulaşana kadar bütün ızgara karelerinin başlangıç noktasına uzaklığını hesaplayıp en sonda bitiş noktasına varınca bir do while yapısı ile Robotun shortest adındaki harita değişinceye kadar sıfırlanmayacak özelliği olan LinkedListe ekledim.

Kısa yoldan sonra yine bir JOptionPane ile kullanıcıya baştan başlamak isteyip istemediğini sordum eger YES e basarsa Izgara yapısının bütün özelliklerini kapattım.Bu actionın ana kısmına gelince Robot sınıfında robotun hareketini sağlayacak bir metot olan move adında bir metot yazdım.Bu metot:

- move metodu:Bu metot bir Izgara dizisi ve iki tane de int deger alıyor.İçinde belli koşul ve durumlara göre yöneliyor ve her adımda o adımın çevresindeki bulutlanmayı acıyor.Öncelikle en kısa yol bulunduysa onu takip ediyor ve her her adımda bulutlanmayı acıyor.Eger en

kısa yol bulunmadıysa daha önce belli yerleri geçtiyse robotun hafızasındaki gecilenYerler adındaki ArrayListin eleman sayısına ve belli koşullara göre ilk önce daha önce geçilen yerler geçiliyor.Eğer bu koşulda sağlanmazsa 0 ile 4 arasında bir sayı üretilir ve bu sayı mevcut adımdaki bir yönü temsil eder fakat üretilen sayı yönünde engel varsa yeniden daha önce üretilen sayıdan farklı bir sayı üretilir ve bir yere gidilmeye çalışılır eğer 4 rakam üretilmişse ve bir yere gidilmemişse çıkmaz sokak olacağından bu fonksiyonda kullandığım stack yapısı ile bir önceki yere geri gider.robot her hareketinde özelliği olan geçilen yerler adlı Arrayliste ekler.

Robot her hareket ettğinde adım sayısını ve adım sayısını gösterecek JLabelı güncellemek için Uygulama sınıfını şekillendirdim.Bu sınıfta:

- Classın özellikleri:İki adet static biri Double diğeri Integer tipinde değişkenler koydum.
- Update metodu:Bu metodu overloading yaptım biri parametre olarak JLabel alırken diğeri JLabel ve Integer bir değer alıyor.Fonksiyonun amacı JLabelin setText özelliğini kullanarak adım sayısını değiştirmek.
- gecenSure metodu:Bu metod iki adet long değer ve bir adet JLabel alıyor.Temel olarak simule butonun action kısmında robotun hareket başladığında alınan long bir değer ve çıkışa ulaştığında alınan long değeri ile arada geçen süreyi hesaplayıp JLabel da göstermeye yarıyor.
- res metodu: Bu metodu overloading yaptım temel olarak static değişkenleri sıfırlamak ve JLabelleri sıfırlamak için kullandım.

Uygulama sınıfındaki metotları kullanarak adım adım çalışma problemini tamamladım.

Adım 6

Bu adımda simule butonunun action bölümünü yazmaya başladım.Öncelikle daha önce çalıştır ya da simule butonlarının çalışma olasılığına göre bütün ızgara yapısının özelliklerini default hale getirdim ve bazı düzenlemeler yaptım.Bu koşullardan sonra bir while içinde Robot sınıfındaki move fonksiyonunu çalıştırdım ta ki çıkışa ulaşana kadar.Daha sonra kısa yolu bulup renklendirme işlemlerini yapıp kısa süre minimum adım ve toplam adım sayılarını güncelledim.En son olarakta bir text dosyasına robotun geçtiği adımlar, kısa yol adımları ,geçen süre ,toplam adım sayısı gibi değerleri yazdırdım.Böylelikle Problem 1'i çözmüş oldum.

Adım 7

Bu adımda Problem 2 için P2 sınıfını tasarlamaya başladım.Bu sınıfın genel görüntüsü P1 sınıfı gibi yaptım.Daha sonra main pencereye dönmek için koyduğum butona action verdim.Burada main sınıftan bir nesne oluşturudm ve P2 sınıfının setVisible inı false yaptım.Daha sonra kullanıcının isteği doğrultusunda oluşacak ızgara görünümünü için map butonuna action verdim.Öncelikle kullanıcıdan iki adet değer aldım ve bu değerlerle bir ızgara tipinde iki boyutlu bir dizi oluşturdum.Sonra burada kullanmak üzere ızgara sınıfında bazı metotlar yazdım.Bunlar:

- creat metodu:Bu metod parametre olarak bir Panel ve ızgara dizisi alıyor temel olarak Panele ızgara dizisindei elemanları engel olarak yerleştiriyor.
- Maze metodu:Bu metod ızgara dizisi ve iki adet int değer alıyor.Bu metodun yaptığı iş ise Depth First Search ile girişten başlayıp bir labirent oluşturmak.Bunun yanında gecilen yerlerin engel özelliğini kapatıyor.
- fillMaze metodu:Bu metod parametre olarak ızgara tipinde bir dizi olarak dizi içindeki elemanların engel özelliklerine atama gerçekleştiriyor.

Bu metotları yazdıktan sonra bir while içinde Maze ve fillMaze metotlarını koydum bu while ın koşulu ise çıkışın yanında yol varsa bu labirent olmuş diyerek döngü bitecek.Daha sonra Engel sınıfındaki engelAlan1 ve EngelT1 sınıfındaki model metotlarını kullanıp labirenti oluşturmuş oldum.Daha sonra programın herhangi bir anında genel yapıyı görmek için eklediğim butona action verdim.Burada genel yapı açıksa kapatması kapalıysa açması için koşullar yazdım.Genel yapıyı açmak için iç içe for döngüsü kullandım ve engelOn==true ve seem==false olan yerler engel tipine göre icon ve background renkleri verdim.Genel yapıyı kapatmak için ise bu özelliklere null değeri koydum.

Adım 8

Daha sonra adım adım yürütme ve simule işlemlerini yapmak için Robot classında iki metod yazdım.Bunlar:

- mod metodu :Bu metod 4 adet int değer alır ve bunlar giriş çıkış noktalarının kordinatlarıdır.Bu kordinatların birbirine göre 4 farklı moddan birini Robotun mod özelliğini değiştirir.
- move2 metodu:Öncelikle kısa yol bulunduyorsa kısa yol bilgisine göre gider eğer bu bilgi yoksa daha önce geçtiği yerlere öncelik verir ve buraları gezer fakat bu iki koşul gerçekleştirilmezse oluşan moda göre switch yapısına girer ve öncelik verilen yönde yol var mı ona bakar eğer varsa gider ve çevresindeki bulutları açar.Fakat çevresi hep engellerle kaplıysa stack yapısını kullanarak en son konumuna gider.

Bu metotları yazdıktan sonra simule butonunun actionını yazmaya başladım.Öncelikle daha önce çalıştır butonuna basılmış olma durumu ve ya simule edilmiş durumuna karşı iç içe for ile ızgara elemanlarının özelliklerini default hale getirdim ve bazı işlemler yaptım.Daha sonra while içine çıkışa ulaşana kadar robot.move2() metodunu çalıştırdım.Bu whilden önce o anki zamanı aldım daha sonra kısa yolu bulup renklendirdikten sonra tekrar zamanı alıp bunları Uygulama sınıfındaki metod ile ekranda gösterdim.En son işlem olarak bir txt dosyasına robotun gezdiği tüm yolları,kısa yolu,minimum adım sayısını,toplam adım sayısını ve süreyi yazdırdım.

Adım 9

Bu adımda robotun adım adım gitmesi için çalıştır adlı butonun actionı yazdım burada P2 de daha önce tanımladığım Timer ile her 1 sn de P1 in içindeki actionını çalıştırdım.Bu çalıştır butonunda timerı başlatmak ve durdurmak için bir koşul yapısında timer.start() else durumunda timer.stop() kodları

yer addı.Bu timerın çağırıldığı action içinde ilk önce eger daha önce simule çalışmışsa bir iç içe for ile ızgaranın renk,visible,seem ve icon gibi özelliklerini false ya da null yaptım.Diğer if koşulu ise çıkış ızgarasının visited degeri true olduğunda robotun içindeki finis özelliğine ekledim daha sonra JOptionPane ile kullanıcıya çıkışa ulaştığını ve adım sayısını gösterdim.Aynı şekilde JOptionPane ile kısa yolu isteyip istemediğini sordum eger kullanıcı YES derse ekranda kısa yol farklı bir renkle gösterilir.Bu kısa yolu ise Robot sınıfında yer alan shortestPath metodu ile buldum ve renklendirdim.Kısa yoldan sonra yine bir JOptionPane ile kullanıcıya baştan başlamak isteyip istemediğini sordum eger YES e basarsa Izgara yapısının bütün özelliklerini kapattım.Bu actionın ana kısmına gelince Robot sınıfında yazdığım move2() metodunu kullandım ve en sonunda robotun adımlarını adım adım göstermek için Uygulama sınıfındaki metotları kullanıp hem bu adımı hemde genel olarak Projeyi bitirmiş oldum.

III. ÖZET

Bu projenin amacı iki adet labirent problemini çözmeye çalıştım.Bunları yaparken veri yapılarını daha iyi benimsedim ve OOP yapısına daha da aşina oldum.Ayrıca verileri dosyaya kaydetmek ve bir URL den veri çekerken Java için dosya işlemlerimi geliştirdim.

IV. SONUÇ

Tüm kontroller yapıldıktan sonra artık problem 1 için url'lerden verileri çekip labirent yapısını oluşturabiliyor ve robotu adım adım yürütüp simule ile de sonucu gösterebiliyorum.Problem 2 içinde kullanıcıdan aldığım bilgiler ile bir labirent yapısı oluşturabiliyor aynı şekilde robotu yürütüp simule ile sonucu gösterebiliyorum ve her iki problemde de her labirentin sonucunu bir txt dosyasına yazabiliyorum.

V. KAYNAKÇA

- <https://www.javatpoint.com/java-get-data-from-url>
- <https://www.javatpoint.com/java-swing>
- <https://www.w3schools.com/java/default.asp>
- <https://www.javatpoint.com/java-oops-concepts>

